

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Warszawa, dnia 9 stycznia 2014 r.

BKO-1-0941-24-8(10)-ECh/2013
Lec 22/14

Pani
Joanna Kubik-Kolano
Prezes Fundacji Walbrzych 2000
ul. Wrocławska 53
58-309 Walbrzych

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w dniach od 2 do 13 września 2013 r. w Fundacji „Walbrzych 2000” z siedzibą w Walbrzychu (58-309), ul. Wrocławska 53 (KRS 0000073497). Kontrolę przeprowadziła Ewa Chowicka, radca ministra w Biurze Kontroli w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej (upoważnienie nr BKO-IV-0150-144-KW/13 z dn. 26.08.2013 r.). Miejscem kontroli była siedziba organizacji.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: Gospodarowanie środkami Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości przez podmioty, którym powierzono środki uzyskane na podstawie umowy pożyczki pomiędzy Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju, a Ministerstwem Pracy i Polityki Socjalnej w ramach realizacji projektu „Rozwój Małej Przedsiębiorczości TOR#10”
- okres objęty kontrolą: 2012 rok.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie § 5 ust. 1 lit. f i g umowy z dnia 5 lipca 1996 r. zawartej pomiędzy Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej, a Fundacją „Walbrzych 2000” z siedzibą w Walbrzychu.

W związku z ustaleniami wynikającymi z przeprowadzonych czynności kontrolnych, analizy zebranych dokumentów i przedstawionych wyjaśnień oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami sposób gospodarowania w 2012 r. przez Fundację, środkami powierzonymi na podstawie ww. umowy.

Na powyższą ocenę składają się następujące ustalenia kontroli.

I. Ustalenia dotyczące kapitału FRP (TOR#10):

Na dzień 31.12.2012 r. **kapitał FRP wynosił 2.391.856,03 zł¹** i wynikał z następujących kwot:

¹ Środki zaewidencjonowane na następujących kontach księgowych: 852-1 „Środki otrzymane z MPiPS”, 852-6 „Środki przekazane z CWB Świdnica”, 852-2 „Uzyskane odsetki od pożyczek”, 852-3 „Odsetki bankowe”, 852-4 „Poniesione koszty egzekucji”, 852-5 „Pożyczki nieściągalne”.

- 873.870,- zł – środki przekazane przez MPiPS;
- 73.936,- zł – środki przekazane z FRP w Świdnicy;
- 1.360.958,65 zł – odsetki od pożyczek powiększające kapitał;
- 129.936,48 zł – odsetki bankowe (w tym lokaty);
- (-) 15.137,20 zł – kwota pomniejszająca kapitał wynikająca z poniesionych kosztów sądowych i egzekucyjnych;
- (-) 31.707,90 zł – kwota pomniejszająca kapitał wynikająca z pożyczek uznanych za nieściągalne.

II. Ustalenia w zakresie gospodarowania w 2012 r. środkami FRP (TOR#10):

1. Kontrola wykazała, że Fundacja posiadała w PKO BP Oddz. I w Wałbrzychu wydzielony, podstawowy rachunek bankowy służący do obsługi pożyczek FRP oraz rachunek pomocniczy FRP, przeznaczony na środki finansowe z prowizji od pożyczek i inne rozliczenia FRP.² Podstawowy rachunek bankowy wykazywał na dzień 31.12.2012 r. saldo w wysokości 244.111,62 zł.³ Ponadto, na koniec grudnia 2012 r. Fundacja posiadała w kasie wolne środki finansowe FRP, w kwocie 12.955,25 zł.⁴ Organizacja nie deponowała w 2012 r. środków FRP na lokatach bankowych.⁵
2. Ewidencja finansowo-księgową FRP była prowadzona w komputerowym systemie finansowo-księgowym pod nazwą „SAGE Symfonia Finanse i Księgowość premium 2006c”. W systemie wyodrębniono konta księgowe przeznaczone do ewidencjonowania operacji dokonywanych ze środków FRP⁶, tj.:
 - 034 „Pożyczki długoterminowe FRP”, na którym (w ramach poszczególnych podkont) ewidencjonowano udzielone pożyczki, tj.: należności z tytułu kapitału, odsetki od pożyczek w wysokości podstawowej, odsetki karne w wysokości podstawowej, należne odsetki powyżej oprocentowania podstawowego, należne odsetki karne powyżej oprocentowania podstawowego;
 - 100-3 „Kasa FRP”;
 - 132-1 „PKO-pożyczkowe”, (ewidencja operacji dokonywanych na rachunku bankowym PKO służącym do obsługi Funduszu Pożyczkowego FRP);
 - 504 „Koszty operacyjne FRP”;
 - 752 „Przychody z odsetek” (FRP);
 - 756-4 „Środki manip. FRP” (ewidencja przychodów z prowizji od pożyczek i inne rozliczenia FRP);
 - 852 „Fundusz FRP”.
3. Z tytułu gospodarowania środkami FRP organizacja uzyskała w 2012 r. wpływy w niżej wymienionych kwotach i z niżej wymienionych tytułów⁷:
 - 637.083,68 zł – spłacone raty pożyczek (kapitał);

² Oświadczenie Fundacji z dn. 3.09.2013 r. w sprawie rachunków bankowych FRP, Umowa rachunku bankowego z dn. 7.05.1996 r. wraz z późniejszą dokumentacją dot. zmiany numerów rachunków.

³ Wyciąg bankowy z PKO BP z bieżącego rachunku FRP z dn. 31.12.2012 r. oraz obroty i zapisy na koncie 132-1 „PKO-pożyczkowe” za okres od 1.01.2012 do 31.12.2012 r.

⁴ Wydruk z konta księgowego nr 100-3 „Kasa FRP”, Raport kasowy RK – Nr 12/FRP od 1.12.2012 do 31.12.2012 r.

⁵ Oświadczenie Fundacji z dn. 3.09.2013 r. dot. braku lokat bankowych w 2012 r.

⁶ Wyciąg z Planu Kont dot. FRP.

⁷ Przychody zaksięgowane na następujących kontach księgowych: 034-2-1 „Udzielone pożyczki” (kapitał), 034-2-2 „Należne ods. od pożyczek”, 034-2-3 „Odsetki karne FRP podstaw.”, 034-2-4 „Należne ods.pow.oproc.podst.”, 034-2-5 „Ods.karne pow.opr.podst.”, 132-1 „PKO-pożyczkowe”, 756-4 „Środki manip.FRP”.

- 56.565,13 zł – spłacone odsetki od pożyczek (podstawowe liczone od minimalnego oprocentowania określonego w regulaminie FRP, tj. 0,7 stopy procentowej redyskonta weksla);
 - 12.865,82 zł – spłacone odsetki karne (podstawowe, tj. liczone jak wyżej);
 - 71.258,35 zł – spłacone odsetki od pożyczek (nadwyżka ponad 0,7 stopy procentowej redyskonta weksla, wynikająca z dostosowania oprocentowania pożyczek do wymogów unijnych);
 - 3.289,62 zł – spłacone odsetki karne (nadwyżka wynikająca ze zwiększonego oprocentowania pożyczek w celu dostosowania do wymogów unijnych);
 - 10,26 zł – uzyskane odsetki od środków FRP na bieżącym rachunku bankowym FRP;
 - 25.800,- zł – opłaty manipulacyjne (provizje od pożyczek).
4. Kapitał FRP powiększył się w 2012 r. o kwotę 28.999,33 zł⁸ z następujących tytułów:
- 28.088,84 zł – 50% spłaconych odsetek podstawowych liczonych od minimalnego oprocentowania regulaminowego, tj. 0,7 stopy procentowej redyskonta weksla (powinno być 28.282,57 zł – różnica w kwocie 193,73 zł wyniknęła z błędnego zaksięgowania dokumentu, co zostanie skorygowane w zapisach miesiąca września 2013 r.⁹),
 - 6.432,91 zł – 50% spłaconych odsetek karnych podstawowych, liczonych jak wyżej;
 - 5,10 zł – 50% z odsetek od środków FRP znajdujących się na bieżącym rachunku bankowym FRP;
 - 9.717,77 zł – zwrot kosztów sądowych i egzekucyjnych;
 - (-) 15.245,29 zł – pomniejszenie kapitału z tytułu poniesionych kosztów sądowych i egzekucyjnych.
5. W 2012 r. obowiązywał Regulamin Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości w wersji z dn. 1.11.2008 r., rozesłanej przez MPiPS do poszczególnych organizacji prowadzących FRP. W Regulaminie tym określono m.in. maksymalną wysokość pożyczki (120.000,- zł), maksymalny okres pożyczki (60 miesięcy), maksymalny okres karencji (6 miesięcy) oraz oprocentowanie na poziomie „przynajmniej 0,7 stopy procentowej redyskonta weksla dla pożyczek udzielanych na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej (...)”. Zgodnie z Regulaminem w przypadku, gdy fundusz pożyczkowy wykazuje spłacalność 90% i wyżej, to 50% środków uzyskanych z odsetek można przeznaczyć na koszty operacyjne Funduszu.¹⁰ W celu dostosowania oprocentowania pożyczek do wymogów unijnych, określonych w Komunikacie Komisji Europejskiej (Dz.U. EU C14 z 19.01.2008 r.) w sprawie sposobu ustalenia oprocentowania pożyczek preferencyjnych, Zarząd podjął w 2008 r. uchwały o dodaniu do podstawowego oprocentowania regulaminowego 4 punktów procentowych oraz o przeznaczeniu środków pochodzących z wyżej opisanej nadwyżki oprocentowania na koszty operacyjne Funduszu.¹¹ Oprocentowanie pożyczek, dostosowane w powyższy sposób do wymogów unijnych, było określane bezpośrednio w poszczególnych umowach pożyczkowych, i w 2012 r. wynosiło 7,33%. Organizacja, mając wskaźnik spłacalności powyżej 90%, przeznaczyła na koszty operacyjne do 50%

⁸ Powiększenie kapitału wynika z następujących kont księgowych: 852-2 „Uzysk. odsetki od pożyczek”, 852-3 „Odsetki bankowe”, 852-4 „Poniesione koszty egzekucji” (po stronie „Ma”), 852-4 „Poniesione koszty egzekucji” (po stronie „Winien”).

⁹ Wyjaśnienia Fundacji w sprawie sposobu księgowania operacji ze środków FRP z dn. 12.09.2013 r. (str. 4).

¹⁰ Regulamin FRP przekazany przez Fundację do MPiPS przy piśmie nr 06/2013 z dn. 18.01.2013 r., Oświadczenie Fundacji z dn. 11.09.2013 r. dot. sposobu oprocentowania pożyczek i powiększania kapitału FRP, pismo MGPIPS nr DF-I-074-43/TN/2007 z dn. 24.10.2007 r.

¹¹ Oświadczenie Fundacji z dn. 11.09.2013 r. dot. oprocentowania pożyczek, Uchwała Zarządu Fundacji Nr 02/2008 z dn. 25.03.2008 r. w sprawie sposobu ustalenia oprocentowania pożyczek udzielanych z Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości, Uchwała Zarządu Fundacji Nr 03/2008 z dn. 25.03.2008 r. w sprawie przeznaczenia dodatkowych punktów procentowanych na koszty operacyjne FRP, Pismo MPiPS nr DF-I-074-43/TN/2007 z dn. 24.10.2007 r.

ze spłat odsetek od udzielonych pożyczek (w wysokości podstawowej, tj. liczonej od minimalnego oprocentowania określonego w Regulaminie FRP na poziomie 0,7 stopy procentowej redyskonta weksla) oraz z odsetek bankowych. W oparciu o uchwałę Zarządu, na koszty operacyjne przekazano także nadwyżkę oprocentowania wynikającą z jego dostosowania do wymogów unijnych.

W 2012 r. organizacja przeznaczyła na koszty operacyjne środki FRP w kwocie 135.068,86 zł¹², w tym:

- a) 109.268,86 zł z przychodów z odsetek, tj.:
 - 28.282,57 zł – 50% spłaconych odsetek podstawowych liczonych od minimalnego oprocentowania regulaminowego, tj. 0,7 stopy procentowej redyskonta weksla
 - 6.432,91 zł – 50% spłaconych odsetek karnych podstawowych, liczonych jak wyżej,
 - 5,41 zł – 50% odsetek bankowych od środków na bieżącym rachunku FRP,
 - 71.258,35 zł – spłacone odsetki od pożyczek, stanowiące nadwyżkę ponad 0,7 stopy procentowej redyskonta weksla, wynikającą z dostosowania oprocentowania pożyczek do wymogów unijnych;
 - 3.289,62 zł – spłacone odsetki karne wynikające z nadwyżki oprocentowania pożyczek ponad 0,7 stopy procentowanej redyskonta weksla;
- b) 25.800,- zł z prowizji od pożyczek.

Zasady i tryb powiększania kapitału FRP i przeznaczania środków Funduszu na koszty operacyjne zostały określone w § 11 Regulaminu FRP. Zgodnie z tym przepisem „pożyczki udzielane ze środków FRP oprocentowane są według stopy procentowej ustalonej w umowie pożyczki, a oprocentowanie pożyczek jest odnoszone do poziomu oprocentowania redyskonta weksla (kredytu redyskontowego NBP) oraz jest naliczane miesięcznie w całym okresie pożyczkowym i wynosi przynajmniej: 0,7 stopy procentowej redyskonta weksla (kredytu redyskontowego NBP) dla pożyczek udzielanych na rozpoczęcie i rozwój działalności gospodarczej (...). Środki uzyskane ze spłat odsetek w wysokości przyjętej jak w pkt. 1.c) służą w 70% powiększeniu kapitału pożyczkowego FRP, a w 30% mogą być przeznaczone na pokrycie kosztów operacyjnych Funduszu. W przypadku gdy fundusz pożyczkowy wykazuje spłacalność 90% i wyżej, to 50% środków uzyskanych z odsetek można przeznaczyć na koszty operacyjne Funduszu.” W świetle tego przepisu kapitał Funduszu powinien być powiększony w 2012 r. o 50% środków uzyskanych ze spłaty wszystkich odsetek od pożyczek, tj. również od nadwyżki oprocentowania wynikającej z jego dostosowania do wymogów unijnych, która wyniosła 71.258,35 zł. W związku z tym, powiększenie kapitału Funduszu z tego tytułu powinno wynosić 35.629,17 zł. Wskazać jednak należy na fakt, że Fundacja dokonała powiększenia kapitału Funduszu m.in. z tytułu przychodów z odsetek karnych w kwocie 6.432,91 zł, czego nie wymagają zapisy Regulaminu FRP dot. zasad i trybu powiększenia kapitału.

6. W 2012 r. koszty działalności FRP wyniosły 133.751,82 zł¹³ i zostały pokryte z ww. kwot odpisów na koszty operacyjne Funduszu. Koszty działalności kształtowały się następująco:
 - 3.805,25 zł – materiały i energia,
 - 9.169,40 zł – usługi obce,
 - 4.802,99 zł – podatki i opłaty,
 - 89.633,- zł – wynagrodzenia,
 - 21.744,38 zł – ubezpieczenia społeczne,
 - 4.596,80 zł – pozostałe koszty.

¹² Obroty konta 752-2-2-4 „Odsetki od pożyczek FRP”, Obroty konta 752-2-1-4 „Odsetki bankowe FRP”, Obroty konta 756-4 „Środki manip. FRP”.

¹³ Obroty kont: 504 „Koszty operacyjne FRP”, 504-2 „Materiały i energia”, 504-3 „Usługi obce”, 504-4 „Podatki i opłaty”, 504-5 „Wynagrodzenia”, 504-6 „Ubezpieczenia społeczne”, 504-7 „Pozostałe koszty”.

III. W zakresie funkcjonowania FRP w świetle wymagań organizacyjno-prawnych stwierdzono, że w organizacji funkcjonowały wymagane prawem organy, a w ramach realizacji zadań dot. FRP zatrudnieni byli na podstawie umowy o pracę dyrektor FRP oraz specjalista finansowy.¹⁴ W Fundacji funkcjonowała także Komisja Pożyczkowa. Skład Komisji pożyczkowej odpowiadał wymogom Regulaminu FRP. W listopadzie 2011 r. Fundacja była zmuszona powołać nowy skład komisji pożyczkowej z uwagi na nieobecność przedstawiciela urzędu pracy spowodowaną problemami zdrowotnymi i długotrwałym zwolnieniem lekarskim. Uchwałą z dn. 10.09.2012 r. ponownie powołano w skład komisji pożyczkowej przedstawiciela urzędu pracy.¹⁵

IV. Fundacja prowadziła rejestry wniosków odrębnie w zeszytach formatu A-4. Pierwszy rejestr wniosków za lata 1996-2001 wykazywał 161 wniosków, a drugi rejestr za lata 2002-2012 – 228 wniosków (razem: 389 wniosków). Rejestr umów prowadzono w Excelu. Fundacja przedstawiła 17 wydruków z ww. programu za lata 1996-2012 wykazujący łącznie 317 pożyczek oraz informację dotyczącą pożyczkobiorców z przejęcia Agendy ze Świdnicy „Wolna Przedsiębiorczość” wykazującą 8 przejętych umów. Łączna liczba umów o pożyczkę z FRP udzielonych do 31.12.2012 r. wyniosła 326 (w tym 9 umów z 2012 r.).¹⁶

V. Fundacja sporządzała i terminowo przekazywała sprawozdania z działalności FRP, tj. do 20 dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartalnego okresu sprawozdawczego. Zgodnie z wymaganiami, sprawozdania były przygotowywane w wersji narastająco od początku funkcjonowania FRP,¹⁷ z wyjątkiem pozycji 2.4, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, w których wystąpił brak danych w wersji „narastająco”. Fundacja wyjaśniła, że sprawozdania z działalności FRP są kontynuacją pracy poprzednich pracowników (specjalisty finansowego i głównego księgowego), którzy tych danych nie zamieszczali. Z uwagi na brak dokumentów źródłowych nie jest możliwe odtworzenie tych danych. Obecni pracownicy Fundacji prowadzący FRP nie dysponowali również instrukcją i nie została im przekazana informacja od poprzedników na temat prawidłowego interpretowania oznaczeń raportu.

Fundacja oświadczyła, że w zakresie innych stwierdzonych rozbieżności pomiędzy sprawozdaniem, a dokumentacją finansowo-księgową FRP, sprawozdania za 2012 r. i następne zostaną odpowiednio skorygowane i przesłane do MPiPS w możliwie najkrótszym terminie. Ponadto stwierdzono, że w celu odzwierciedlenia stanu faktycznego Funduszu zachodzi również konieczność rozszerzenia wzoru sprawozdania o dodatkowe pozycje.¹⁸

Analiza porównawcza sprawozdań za m-c grudzień 2011 r. i za m-c grudzień 2012 r. wykazała m.in.:

1. Liczba udzielonych pożyczek (poz. 2.2.) – 305, a z rejestru umów wynika liczba 326.
2. Kwota pożyczek udzielonych w 2012 r. (porównawczo poz. 2.5) – 555.000,- zł, podczas gdy z rejestru umów za 2012 r. wynika kwota 645.000,- zł. Fundacja wyjaśniła,

¹⁴ Umowa o pracę dla Prezesa Zarządu z dn. 2.02.2009 r. wraz z powierzeniem obowiązków dyrektora FRP z dn. 2.02.2009 r. oraz umowa o pracę z dn. 17.02.1998 r. wraz z powierzeniem obowiązków specjalisty finansowego z dn. 1.09.2000 r. i kartą stanowiska pracy.

¹⁵ Uchwała nr 5/2012 Zarządu Fundacji z dn. 10.09.2012 r. w sprawie powołania nowego składu komisji pożyczkowej, Uchwała nr 8/2011 Zarządu Fundacji z dn. 3.11.2011 r. w sprawie zastępstwa na czas nieobecności jednego z członków komisji pożyczkowej i wyboru składu nowej komisji pożyczkowej, CV członków komisji pożyczkowej, Oświadczenie Fundacji z dn. 3.09.2013 r. dot. składu komisji pożyczkowej.

¹⁶ Protokół oględzin rejestru wniosków i umów z dn. 10.09.2013 r., Rejestr udzielonych pożyczek w 2012 r., Wyciąg z rejestru wniosków dot. umów zawartych w 2012 r., Raport miesięczny z działalności FRP przy Fundacji „Wałbrzych 2000” za okres 15.07-31.08.1996 r. zawierający „Informację dot. pożyczkobiorców z przejęcia agendy ze Świdnicy „Wolna Przedsiębiorczość”.

¹⁷ Sprawozdania z działalności FRP za 2012 r.

¹⁸ Wyjaśnienia Fundacji w sprawie sprawozdania z działalności FRP z dn. 12.09.2013 r.

- że w wyniku ponownego przeliczenia kwot i porównania z zapisami księgowymi pozycja ta zostanie skorygowana z kwoty 10.811.563,65 zł na kwotę 10.971.563,65 zł.
3. Fundacja poinformowała, że w wyniku ponownego przeliczenia kwot i porównania z dokumentacją finansowo-księgową należy dokonać korekty poz. 2.6 sprawozdania z kwoty 7.436.157,58 zł na kwotę 7.301.236,72 zł.
 4. Poz. 2.7 sprawozdania wykazała, że w 2012 r. spłacono 128.128,29 zł odsetek regulaminowych, podczas gdy z odpowiednich kont księgowych wynika kwota 127.823,48 zł.
 5. Kwota spłaconego kapitału w 2012 r. wykazana w poz. 2.9 sprawozdania (porównawczo) wyniosła 590.764,98 zł, podczas gdy z zapisów konta księgowego wynikała kwota 637.083,68 zł. Fundacja oświadczyła, że skoryguje ww. pozycję w wersji „narastająco” do kwoty 8.873.330,87 zł, zgodnie z dokumentami finansowo-księgowymi.
 6. Ponadto Fundacja wyjaśniła, że w związku z ponownym przeliczeniem kwot i porównaniem z dokumentacją finansowo-księgową oraz zasadnością odzwierciedlenia w sprawozdaniu stanu faktycznego FRP zostanie:
 - a) skorygowana wartość pozycji 4.1.c sprawozdania do kwoty 2.190.725,46 zł,
 - b) zmieniony opis poz. 4.1.d poprzez dodanie wyrazów „i środków na bieżącym rachunku bankowym FRP” oraz skorygowana kwota do wartości 183.271,90 zł,
 - c) uwzględnione w poz. 4.1.e „CWB Świdnica” z kwotą 73.936,- zł pochodzącą z Centrum Wspierania Biznesu „Wolna Przedsiębiorczość” w Świdnicy (tj.: przelew w wysokości 4.158,70 zł i salda uruchomionych pożyczek w pozostałej kwocie),
 - d) dodany nowy wiersz 4.1.f w brzmieniu: „zwrot kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego” z kwotą 40.025,20 zł,
 - e) skorygowana kwota w pozycji 4.1. do wysokości 12.235.159,43 zł,
 - f) wpisany w poz. 4.2.c opis w brzmieniu: „poniesione koszty postępowania sądowego i egzekucyjnego” z kwotą 55.162,40 zł,
 - g) utworzona pozycja 4.2.d dla pożyczek spisanych na straty w wysokości 31.707,90 zł,
 - h) wprowadzona poz. 4.2.e w brzmieniu „odsetki przekazane na pokrycie kosztów operacyjnych FRP”, która wg stanu na 31.12.2012 r. wynosiła 849.881,31 zł,
 - i) wprowadzony kolejny wiersz (poz. 4.2.f) „saldo pożyczek z CWB ze Świdnicy” w kwocie 69.777,30 zł,
 - j) uaktualniona kwota w poz. 4.2. (po uwzględnieniu wszystkich rozchodów) do kwoty 11.978.092,56 zł.

Saldo po ww. korektach w kwocie 257.066,87 zł (poz. 4.3.) potwierdziły wydruki z kont księgowych 132-1 „PKO-pożyczkowe” i 100-3 „Kasa FRP”. Poz. 5.1. sprawozdania „Saldo subkonta wydzielonego rachunku bankowego” w kwocie 4.762,- zł odnosiła się do salda środków manipulacyjnych, pochodzących z prowizji od pożyczek i do innych rozliczeń. Ponieważ były to środki przeznaczone na koszty operacyjne Funduszu uznano, iż kwota ta nie powinna być ujmowana w sprawozdaniu z uwagi na fakt, że nie są to środki pożyczkowe. W związku z tym w pozycji 5.1. będzie wykazywane saldo rachunku bieżącego FRP, służącego do obsługi pożyczek, które na dzień 31.12.2012 r. wynosiło 244.111,62 zł i było zgodne z zapisami właściwego konta księgowego. Natomiast poz. 5.2. „saldo kont bankowych” zostanie dostosowana do wymogów wzoru sprawozdania i będzie wykazywać saldo lokat bankowych, które wg stanu na dzień 31.12.2012 r. wynosiło: 0,00 zł. Kwota 12.955,25 zł w poz. 5.3. „kasa” (wpłaty pożyczek nie zdeponowane w banku i zaewidencjonowane na koniec miesiąca) również znalazła potwierdzenie w odpowiednich zapisach księgowych.

VI. W toku kontroli stwierdzono, że organizacja nie dostarczyła do MPiPS, do dnia 30 czerwca 2012 r., opinii biegłego rewidenta o wynikach badania bilansu i rachunku wyników Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości za rok poprzedni, tj. za rok 2011, co stanowi

naruszenie wymogu określonego w § 5 ust. 1 lit. d umowy zawartej przez Fundację z MPiPS. Fundacja oświadczyła, że nie dostarczyła do MPiPS ww. opinii.¹⁹ Ministerstwo poinformowało pisemnie organizację prowadzącą FRP o swoim stanowisku dot. obowiązku dostarczania opinii biegłego rewidenta z badania bilansu i rachunku wyników FRP. W piśmie podtrzymano wymóg bezwzględnego stosowania zapisu umowy w tej sprawie, a jego ew. zmianę dopuszczono w postaci wprowadzenia alternatywnego badania w formie audytu zewnętrznego (rocznego) zgodnie z obowiązującymi zasadami audytu finansowego – na wniosek organizacji prowadzącej FRP. W piśmie tym dopuszczono także (z zastrzeżeniem) możliwość pokrywania ze środków FRP kosztów takiego badania jako kosztów dotyczących działalności operacyjnej. Ponadto stwierdzono, że obowiązek badania sprawozdania finansowego przez FRP wynika z umowy, a nie z art. 64 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości i jest zobowiązaniem umownym – dobrowolnym (przeprowadzonym z ostrożności), które nie jest sprzeczne z obowiązującymi przepisami.²⁰ W odpowiedzi na powyższe Fundacja wyjaśniła m.in., że zgodnie z ustawą o rachunkowości nie miała obowiązku badania rocznego sprawozdania finansowego oraz, że nie istnieje samoistny obowiązek badania sprawozdania. Ponadto Fundacja wskazała na fakt, że w 2012 r. odnotowała zysk w wysokości 1.706,49 zł, podczas gdy zlecenie badania bilansu to koszt ok. 5.000,- zł – zatem zrealizowanie takiego wydatku wygenerowałoby stratę z działalności. Ponoszenie w dobie kryzysu gospodarczego tak znaczącego w budżecie jednostki wydatku, wydawało się Fundacji kosztem zbędnym.²¹

VII. Badaniem kontrolnym objęto umowy nr: 07/2006 z dn. 28.04.2006 r. na kwotę 62.172,- zł, 02/2012 z dn. 16.01.2012 r. na kwotę 120.000,- zł, 03/2012 z dn. 6.02.2012 r. na kwotę 120.000,- zł i 04/2012 z dn. 6.03.2012 r. na kwotę 90.000,- zł.

Wnioski o pożyczkę były złożone zgodnie z wymaganiami określonymi przez Fundację i zawierały wymagane załączniki, w tym analizę finansową przedsięwzięcia. Wnioski zostały podpisane przez wnioskodawców i zaopiniowane przez specjalistę finansowego oraz Dyrektora FRP. Wnioskodawcy spełniali wymagane kryteria przyznania pożyczek, tj.: przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą na terenie województwa, w którym działa FRP. Wnioski zostały rozpatrzone przez Komisję Pożyczkową, co potwierdziły odpowiednie protokoły z posiedzenia Komisji.

Kwota umowy z 2004 r. nie przekraczała obowiązującego wówczas pułapu, tj. 20.000,- USD wg średniego kursu NBP z dnia zatwierdzenia pożyczki przez Komisję. Została udzielona na 36 miesięcy z 3-miesięcznym okresem karencji.

Umowy z 2012 r. zostały zawarte zgodnie z aktualnym Regulaminem FRP, tj.: do kwoty 120.000,- zł, na okres spłaty nie przekraczający 60 miesięcy, z okresem karencji do 6 miesięcy i kwotą prowizji nie przekraczającą 4% wartości pożyczki. Pożyczki zostały przelane na konta beneficjentów, co potwierdziły przedstawione do wglądu wyciągi bankowe. W umowach ustalono zabezpieczenie spłaty pożyczki w formach dopuszczonych Regulaminem FRP i w wysokości minimum 100% kwoty podstawowej pożyczki. Oprocentowanie pożyczek zostało dostosowane do wymogów unijnych, poprzez dodanie do oprocentowania regulaminowego w wysokości 0,7 stopy redyskonta weksla 4 punktów procentowych, co dało oprocentowanie pożyczek objętych kontrolą na poziomie 7,33%.

Wkład własny pożyczkobiorcy na poziomie nie niższym niż 20% kwoty pożyczki został określony we wnioskach o pożyczkę. Wizyty monitorujące zostały przeprowadzone przed udzieleniem pożyczki oraz w trakcie jej trwania, co potwierdzają znajdujące się w dokumentacji poszczególnych umów protokoły z wizytacji przed udzieleniem pożyczek i informacje dotyczące monitorowania pożyczkobiorcy.

¹⁹ Oświadczenie Fundacji z dn. 11.09.2013 r. w sprawie braku opinii biegłego rewidenta.

²⁰ Pismo MPiPS nr DF-V-0780-31-IW/13 z dn. 7.06.2013 r.

²¹ Pismo Fundacji nr 63/2013 z dn. 1.07.2013 r.

Z analizy dokumentacji umowy nr 07/2006 wynika, że Fundacja realizowała działania mające na celu odzyskanie zaległych spłat. W latach 2006-2007 pożyczkobiorca spłacił część pożyczki (18.840,- zł kapitału i 3.695,32 zł odsetek), a następnie zaprzestał spłaty pożyczki. Dokumentacja związana z egzekucją pożyczki, w tym wezwania do zapłaty zaległego zadłużenia i odsetek karnych została przekazana do Kancelarii Rady Prawnego prowadzącego sprawę.²² Natomiast w dokumentacji umowy dostępnej w siedzibie Fundacji znalazły się ostateczne przedsądowe wezwania do zapłaty oraz obwieszczenia o dwóch licytacjach nieruchomości. Każda licytacja okazała się bezskuteczna z uwagi na brak licytantów. Komornik poinformował, że w związku z powyższym rozważy umorzenie sprawy i ponowne uruchomienie egzekucji za rok oraz ewentualne dochodzenie wierzytelności z innych świadczeń emerytalno-rentowych dłużnika.²³

W świetle opisanych powyżej ustaleń za niezgodne z wymaganiami umowy zawartej w dniu 5 lipca 1996 r. pomiędzy Ministrem Pracy i Polityki Socjalnej, a Fundacją „Wałbrzych 2000” oraz Regulaminu FRP uznano:

- 1) niepełne powiększenie w 2012 r. kapitału Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości z tytułu przychodów z podwyższonego oprocentowania pożyczek ponad 0,7 stopy procentowej redyskonta weksla, co stanowi naruszenie § 11 ust. 2 Regulaminu FRP;
- 2) wystąpienie rozbieżności pomiędzy danymi wykazanymi w sprawozdaniach z działalności FRP za 2012 r., a danymi wynikającymi z przedstawionej w tym zakresie ewidencji finansowo-księgowej, co stanowi naruszenie § 8 Regulaminu FRP;
- 3) nieprzekazanie w 2012 r. do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej opinii biegłego rewidenta o wynikach badania bilansu i rachunku wyników Funduszu Rozwoju Przedsiębiorczości za rok poprzedni, tj. rok 2011, co było niezgodne z wymaganiami określonymi w § 5 ust. 1 lit. d umowy.

Mając na względzie powyższe ustalenia zalecam przestrzeganie postanowień umowy i Regulaminu FRP w zakresie stwierdzonych powyżej nieprawidłowości.

Jednocześnie zwracam się o złożenie Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, w terminie 60 dni od dnia otrzymania niniejszego Wystąpienia pokontrolnego.

z up.
Iwona Zaryńska
Dyrektor Generalny

²² Oświadczenie Fundacji w sprawie przekazania niektórych dokumentów dot. umowy 07/2006 do Kancelarii Rady Prawnego z dn. 5.09.2013 r.

²³ Notatka służbowa specjalisty finansowego z dn. 9.09.2013 r.